

Odtworzenie „Manifestacji Romantycznej” Jerzego Beresia na Rynku Głównym

2024-11-18

Odtworzenie „Manifestacji Romantycznej” Jerzego Beresia towarzyszyło odbywającej się w Cricotece największej od 20 lat wystawie artysty, która prezentuje kilkadziesiąt rzeźbiarskich obiektów oraz działania performatywne. Wydarzenie z 17 listopada było szóstym odtworzeniem tej akcji.

Zgodnie ze scenariuszem, stworzonym przez Jerzego Beresia, akcja odbywała się na Rynku Głównym w Krakowie. Jej przebieg obejmował przemarsz grupy uczestników (około 30-40 osób) i przejazd „Wózka romantycznego” z Bunkra Sztuki na płytę rynku, wraz z obejściem Sukiennic i pięcioma przystankami na tej trasie. Podczas marszu zakreślone zostały okręgi, malowane były napisy i rozpalane symboliczne ogniska – Nadziei, Wolności, Godności, Miłości i Prawdy. Manifestacja romantyczna jest pamiątką wielkiego zrywu nie tyle „Solidarność”, ale przede wszystkim autentycznej, pisanej z małej litery – solidarności jako kategorii społecznej, przypomnieniem fundamentalnych i wiecznych wartości.

„Manifestacja Romantyczna” Jerzego Beresia to kluczowa akcja w jego twórczości oraz jedno z najbardziej rozpoznawalnych działań polskiej sztuki lat 80 XX wieku. Pierwszy projekt performansu powstał w 1975 roku, kiedy artysta stworzył rzeźbę „Wózek romantyczny”. Performans miał stanowić dialog z polskim romantyzmem, oparty na tragicznej ironii kultury kłęski.

Od momentu powstania koncepcji artysta podejmował próby realizacji przedsięwzięcia – początkowo w Krakowie, dla którego je zaprojektowano, później także we Wrocławiu i Zielonej Górze. Władze miast konsekwentnie odrzucały jego starania, obawiając się silnej politycznej wymowy projektu. Dopiero międzynarodowy festiwal sztuki IX Spotkania Krakowskie stworzył okazję do jego realizacji.

Pierwsze wykonanie performansu miało miejsce 18 listopada 1981 roku. W kolejnych latach – 2000, 2006 i 2011 – artysta zrealizował jego autorskie, rocznicowe odtworzenia. Pragnieniem Jerzego Beresia było przekształcenie tej symbolicznej akcji w cykliczne wydarzenie, na stałe wpisane w kalendarz artystyczny Krakowa. Pierwsze próby realizacji tego założenia podjął Wydział Intermediów ASP oraz ówczesny dziekan, prof. Artur Tajber, którzy w 2014 roku, już po śmierci artysty, zrekonstruowali manifestację według pozostawionego przez niego scenariusza.

Odtworzenie „Manifestacji Romantycznej” w niedzielę, 17 listopada na Rynku Głównym w Krakowie to wspólne działanie Cricoteki, Rodziny Jerzego Beresia, Fundacji Marii Pinińskiej-Bereś i Jerzego Beresia oraz Wydziału Intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Współpraca: Bunkier Sztuki.

Wystawa „Bereś” w Cricotece, 21 marca–8 grudnia, wtorek-niedziela, 11.00–19.00.

Kuratorzy wystawy: Jerzy Hanusek, Kamil Kuitkowski, Natalia Zarzecka

Organizatorzy: Cricoteka i Fundacja im. Marii Pinińskiej-Bereś i Jerzego Beresia

**Magiczny
Kraków**

Partnerzy i współpraca: Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, Wydział Intermediów, Open Eyes Art Festival.

Patroni medialni: Restart, Notes Na 6 Tygodni, Magazyn Szum, Gazeta Wyborcza, Rynek i Sztuka, Radio Kraków, Kraków Culture Karnet.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji.